

Audycja 23, Tem: „Manuskrypty Biblijne”, sobota 15.03.2003, godz.7-8 wieczór.

Dobry wieczór Państwu w audycji "WCZORAJ DZIŚ I NA WIEKI", jak zwykle witają się z państwem Przemysław Merski, Tadeusz Żurek oraz Ireneusz Kołacz. W części 3-ciej naszego tematu Księga Święta „Biblia”, zgodnie z zapowiedzią, tematem naszych dzisiejszych rozważań są „Manuskrypty Biblijne”, czyli „Rękopisy Biblijne.”

W świetle faktu, że pisma oryginalne, tak zwane **autografy**, po wyjściu spod pióra autorów natchnionych zaginęły, mówić będziemy o tekstach apografów, to jest odpisów, które przechowały się do naszych czasów w manuskryptach i drukowanych wydaniach, bądź w języku oryginalnym, bądź też w przekładach. We wszystkich częściach świata uczeni, siedzą w swoich gabinetach, w instytutach, codziennie nachyleni nad stołem i badają. Cóż mają przed sobą? Rękopisy. Dokumenty liczące setki, a nawet tysiące lat, skazane na zniszczenie, po wiekach zaczynają przemawiać. To są rękopisy, które były schowane lub zapomniane w suchym piasku pustyni, w opustoszałych jaskiniach, w samotnych klasztorach. Rękopisy! Ich dzieje, to historia burzliwa, ciekawa, frapująca.

Po powrocie z niewoli Babilońskiej powstawały w Izraelu specjalne miejsca do zebrań, które później nazwane zostały z greckiego „*Synagogami*”. Spotykano się w nich na czytanie Ksiąg Świętych w czasie Sabatu i Uroczystych Świąt. Gdy Święte Księgi uległy zniszczeniu nie palono je, ale zakopywano w ziemi. Za czasów Ezdrasza i Nehemiasza w połowie V-go wieku p.n.e. ustalał się kanon Ksiąg Świętych, które odgrywały główną rolę w życiu duchowym Izraela. W tym czasie wyodrębniła się klasa uczonych, których nazwano „*soferim*”, od hebrajskiego wyrazu „*sefer*”, czyli księga. Za czasów Pana Jezusa występują oni w Ewangeliach jako nauczyciele Zakonu, czyli Prawa. Zadaniem tych Uczonych w Piśmie była pieczołowita troska o zachowanie i przekazywanie, kopiowanie Świętych tekstów w stanie nienaruszonym. Po przyjęciu, przez Uczonych w Piśmie jednolitego tekstu, przepisywano go z największą dokładnością, nie zaznaczając żadnych poprawek przepisując nawet błędy. Na końcu każdej księgi podawano ilość słów. W całej Biblii Hebrajskiej zrobiono tylko 18 poprawek.

Wybór jednej formy tekstu dokonany przez „*uczonych w Piśmie*”, pociągnął za sobą zniszczenie wszystkich rękopisów, które z tą przyjętą formą nie były zgodne. Nic, więc dziwnego, że jeśli chodzi o tekst hebrajski to jedynym rękopisem biblijnym, który o nim świadczył, był do nie dawna *papyrus Nash z I lub II w po Chrystusie*. Nazwany od nazwiska W.L. Nasha, który go nabył w roku 1902. Zawiera on tylko Dekalog zapisany w Księdze Wyjścia Rozdział 20:2-17; w Księdze Powtórzonego Prawa Rozdział 5: 6-26 i modlitwę Szema zapisaną w tej samej Księdze Powtórzonego Prawa Rozdział 6: 4-5. Ten mały skrawek papirusu okazał się bardzo ważnym dokumentem. Początkowo sądzono, że papirus ten pochodzi z II-go wieku po Chrystusie, dopóki W.F. Albright nie udowodnił, że chodzi o okres znacznie wcześniejszy nawet o II-gi wiek przed Chrystusem.

Odkąd język Hebrajski był w powszechnym użytku, odczytywanie i prawidłowa interpretacja Starego Testamentu nie stanowiły żadnego problemu. Żydowski uczeni przez całe stulecia, niestrudzenie pracując, chronili święte dokumenty, studiowali je i przepisywali. Gdy język Hebrajski stał się językiem martwym powstał problem jak odczytać oryginalny tekst przez zainteresowanych tekstem pierwotnym hebrajskim. Kanon Starego Testamentu został skompletowany w 90 - tym roku n.e. Największym problemem był brak samogłosek. A do Pisma Świętego nic nie można dodać ani ująć.

W tym celu Uczeni Żydowscy zliczyli wszystkie słowa i litery Starego Testamentu. I tak w Torze (Pięcioksięgu Mojżesza) znajduje się słów **(79.856)** a w środku Tory znajduje się litera "w" a środkowy wyraz to "szukać". Prorok Izajasz pisał: "Szukajcie w księgach Pańskich a czytajcie". Izaj. 34:16

Uczeni Żydowscy znaleźli wyjście przez stawianie punktów pod lub nad spółgłoskami. W ten sposób oznaczano samogłoski. Tekst pozostał nie zmieniony, a ten, kto opanował system pisma mógł czytać tekst bezbłędnie. Od swojej pracy zliczenia wszystkich słów i liter ci uczeni **sopherim** zostali nazwani "**rachmistrze**". Pisali również na marginesie objaśnienia tekstu, te objaśnienia noszą nazwę **masoria**, od wyrazu *tradycja* albo *wiązać*, powszechnie nazywano ich **Masoretami**. Pracę tę rozpoczęli w V-tym wieku n.e. Praca tych uczonych dała gwarancję, że do naszych czasów tekst Pisma Świętego Starego Testamentu zachował się nie zmieniony. Ze względów naukowych do swoich prac uczeni żydowscy włączyli również i **Nowy Testament**. O wierności tych prac poświadczyły odkrycia hebrajskich zwojów Starego Testamentu, szczególnie pełny tekst prorocstwa Izajasza z II-go wieku p.n.e. Zwoje te zostały znalezione przypadkowo w 1945 roku przez Arabskiego chłopca Muhammad-adh-Dhib z plemienia beduińskiego Thamira, który szukając zaginionej kozy znalazł w grocie nad wybrzeżem skalnym Morza Martwego w miejscowości Qunmran (dzisiejszy Izrael) dzbany kamienne z zapisanymi zwojami skórzanymi, będąc niezauważone przetrwały około 1900 lat i są starsze o około 1000 lat od najdawniejszych dotąd znanych rękopisów hebrajskich, nie licząc małych fragmentów papirusu *Nash*.

Księgi Nowego Testamentu napisane zostały w języku greckim; i tylko Ew. Św. Mateusza w Języku aramejskim. Pisano je na papirusach, a więc materiale nie trwałym, dlatego oryginały uległy zniszczeniu. Przechowały się tylko odpisy sporządzone również na papirusie, pergaminie i na papierze. Wszystkich dochoowanych do dnia dzisiejszego rękopisów Nowego Testamentu jest około 4286, w tym 53 kompletne, pozostałe zawierają fragmenty. Nowy Testament jest, więc najlepiej udokumentowanym teologicznie dziełem starożytności. Niemiecki naukowiec Tischendorf w 1844 roku w klasztorze synajskim, odnalazł najstarszy w świecie rękopis nowotestamentowy, który pochodził z 350 roku po Chrystusie.

Kodeksy najważniejsze (uncjalne)

Najstarsze rękopisy Nowego Testamentu to **Kodeks Watykański** czy **kodeks Synaicki**. Pochodzą z IV w.

Kodeks Watykański - był to słynny Codex Vaticanus, jest to trzy szpaltowa Biblia w języku greckim z tekstem Septuaginty uważa się, że został napisany w Egipcie lub Cezarei około 350 lat po Chrystusie. Niestety na jej początku i na końcu zagubionych zostało kilka kart pergaminowych. Uważa się, że dokument ten został napisany około 350 lat po Chrystusie. Od roku 1481 rękopis ten znajduje się w Bibliotece Watykańskiej. Kodeks Watykański uważano wówczas za najstarszy i najwierniejszy dokument tekstowy.

Kodeks Synaicki, odkryty w prastarym klasztorze u podnóża Synaju. Klasztor ten był zbudowany w 530 roku za panowania cesarza Justyniana a należał do mnichów Koptyjskich. W czasach zwycięskich podbojów mahometańskich klasztor ten został ocalony dzięki chytrym mnichów, którzy na dachu klasztoru wystawili błyszczący półksiężyc Mahometa. W tym klasztorze w 1844, Rękopis nazwany Synaicki został odkryty przez utalentowanego naukowca niemieckiego znawcy rękopisów Konstantego Tischendorfa, zawiera całe Pismo Święte zapisane wyraźnym językiem greckim napisany 350 lat po Chrystusie i jest to najstarszy kompletny rękopis

nowotestamentowy. Na życzenie mnichów kodeks został подарowany Carowi Rosyjskiemu. W roku 1933 kodeks został sprzedany Brytyjskiemu Muzeum w Londynie za sumę 2 milionów szylingów.

Kodeks Aleksandryjski z w. V, napisany w Egipcie. Zawiera prawie całe Pismo Święte. Niegdyś stanowił własność patriarchów aleksandryjskich (stąd nazwa); później otrzymał go w darze król angielski Karol I. Przechowuje go Brytyjskie Muzeum.

Codex Alexandrinus. Drugi wielki kodeks pergaminowy należący do Muzeum. Przywieziony został w roku 1627 jako dar patriarchy Konstantynopola dla króla Karola I. Również on zawiera tekst grecki, pochodzący z pierwszej połowy V stulecia.

Mamy nadzieję, że Państwo zgadzacie się z nami, że autorem Pisma Świętego jest sam Pan Bóg a ludzie natchnieni przez Ducha Bożego tą księgę napisali, a sam Pan Bóg czuwał by jej autentyczność przetrwała do naszych czasów. Księga ta jest przyjacielem ludzi smutnych, cierpiących, samotnych, a także przyjacielem ludzi silnych - czasami bardzo ta siłą zmęczonych. Jest pochodnią cywilizacji i wolności. Jakże często najwięksi mężowie stanu powołują się na Biblię wiedząc, że niezależnie od ich intencji i działań liczą na zjednanie sobie publiczności, ponieważ ludzie wierzą w prawdziwość Biblii. Jest księgą prawd moralnych i jakże prostych do wprowadzenia zasad. Jest też wreszcie dla ludzi interesujących się losami świata, odpowiedzią na nurtujące ich pytania. Moglibyśmy jeszcze wiele przykładów przytaczać Państwu, ale żadne nasze słowa, choćby najpiękniej sformułowane, nie będą lepsze niż słowa wypowiedziane przez Św. Pawła *„ku poznaniu tajemnicy Boga Ojca i Chrystusa, w którym skryte są wszystkie mądrości i umiejętności”*. Kolosan 2:2-3

A tymczasem żegnamy się z Państwem i czekamy na telefony pod numerem 9415-1923. Do usłyszenia w sobotę, 19 kwietnia o tej samej porze. Jeszcze raz powtarzamy numer telefonu 9415-1923. Dobranoc Państwu.